

Kristova kušnja u pustinji

Dagmar Anders (Njemačka, r. 1949.), Krist na putu u pustinju

Mk 1,12s
Mt 4,1–11; Lk 4,1–13

ferbt1_12_009

1

Temeljni Markov izvještaj

- Mjesto (Mk 1,12)?
- Pustinja
  - Narod Božji na putu
- Vrijeme u Mk 1,13?
- 40 dana
  - Mojsije na Sinaju (Izl 24,18 ; 34,28) – *Dj 1,3?*
  - Isus nakon uskrsnuća
- Što se zbiva u pustinji (Mk 1,13)
- Isus u napasti
  - 40 dana (usp. Lk 4,2)
- Kontekst – prije?
  - Objava Duha (v10) i Oca (v11) – *poslije?*
  - Isus propovijeda (v14)
  - Likovi (v13)?
  - Isus, Sotona, zvijeri, anđeli
  - Vodstvo (Mk 1,12)?
  - Duh

ferbt1_12_009

2

Dijelovi i dinamika teksta u Mt 4

- Uvod (Mt 4,1s)
- 40 dana *posta* (Lk 4,1) usp. Izl 34
- razgovori Mt 4,3–10 (usp. Post 3, Job 1s) – kada?
  - poslije 40 dana?
- 1. dijalog (3s) – *kušnja?*
- kamen – kruh (v3); - *odgovor?*
- γεγραπτα “Pisano je!” (v4.7.10)
  - Zapovijed Isusu:
  - “reci!” (v3)
- 2. dijalog (v5–7) – *gdje?*
- Vrh hrama – *kušnja?*
- Baci se! (v6) – preuzeta metoda?
- Svetogrđna: Ps 91,11s (v6) –
  - Skok s hrama?
  - samoubilački
  - 3. dijalog (8–10) – *gdje?*
  - Visoka gora – *kušnja?*
  - Vlast - kraljevstvo Božje (4,17); slava Očeva (16,27)
  - Laži u 4,8,9
  - “ja ću ti dati”
  - Sva kraljevstva s jedne točke
  - pobjeda – čime v10
  - Ime, zapovijed (v10)
  - v11 dovršetak
  - Anđeli (usp. Mk)

Fra Angelico, Kristova kušnja, poslije 1450

ferbt1_12_009

Sinoptička usporedba

- Mk “divlje zvijeri”, *samo* 40 dana
- Lk 4,1–13 – novi elementi:
- Slijed kušnji:
  - 1. λίθος – ἄβρος (kamen - kruh),
  - 2. βασίλειαι (kraljevstva),
  - 3. ἱερός (hram)
- Sotonska tvrđnja u Lk 4,6
  - Raspolaganje kraljevstvima (Lk 4,6)
- Odgovor u 4,12 na zlorabu Pisma (Lk 4,10s)
- “rečeno je” živa predaja Lk 4,12:
- Sotona sam odlazi 4,13 – *zauvijek?*
- Do nove prilike

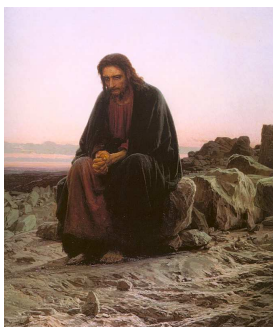
Gustav Dore, Isusova kušnja, 1865.

ferbt1_12_009

4

Važne pojedinosti

- Tko preuzima vodstvo Mt 4,1 usp. 3,16 (Lk 4,1)?
- Duh (usp. Duh silazi na nj)
- Snaga Božje riječi za pojedine kušnje?
- Dostatna, napasnik prelazi na novu
- Odakle odgovori?
  - Ne samo kruh... (Pnz 8,3)
    - Od čega čovjek živi
  - Ne iskušavaj (Pnz 6,16; LXX jd.)
  - o čemu govori Ps 91,12?
    - “Nogom o kamen”
  - Bogu se klanjanj! (Pnz 6,13 “boj se, služi”)
- Četvrta kušnja? – napad na identitet
- “Ako si Sin Božji...” Mt 4,3,6 (Lk 4,3,9); - što u Mt 3,17
- “Ovo je sin moj” – tko ponavlja kušnju u Mt 27,40
- Prolaznici (27,39)

Ivan Nikolajevič Kramskoj, Krist u pustinji, 1873.

ferbt1_12_009

5

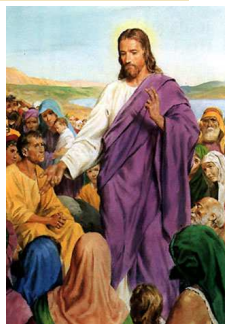
Evandeoski talenti

Mt 25,14–30

Isusova pouka

- Početak: “kao” Mt 25,14 – što? usp. 25,1
- βασιλεια των ουρανων kraljevstvo nebesko
- Granice teksta: δούλος v14.30
- “sluga” v14.30

15.05.12.

ferbt1_009009

7

Dijalozi

- Tko je u dijalogu?
- v20s
- Gospodar i prvi sluga
- v22s
- Gospodar i drugi sluga
- v24-27
- Gospodar i treći sluga
- v28-30
- Gospodar i sluge (2. mn.)

Matthäus Merian stariji, Parabola o talentima, 1625.-30.

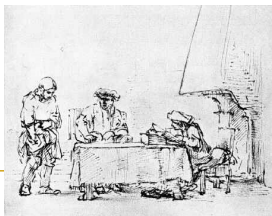
15.05.12.

ferbt1_009009

8

Ispit dobrote i vjernosti

- Kako gospodar dijeli (v15)?
- δυναμις - prema silama v15
- Tko prvi polaže račun (v20)
  - Prvi sluga v20
- Odgovor 1. i 2. (v20.22)
- “Izručio si mi..., stekao sam...”
- Ocjena (v21.23)?
- αγαθος, πιστος (dobar, vjeran)
- Rezultat (21.23)
- ολιγα – πολλων (malo, mnoge stvari)
- Kako 3. polaže račun? v25
- “Ενο τι τβοje” – “gospodarev novac” v18; “Tvoj talent” v25 – Na što misli kad je dobio talent (v24)?
- Na gospodara, polja i žetve – koja emocija ga vodi?
- φοβος (v24) – strah – ocjena? v26.30
- πονερος, οκνερος (zao, lijen) v26; αχρειος (beskoristan) v30

15.05.12. Rembrandt, Prispodoba o talentima, oko 1652

ferbt1_009009

Odgovornost

- 1 ταλαντον – 6000 drahmi
  - 60 kg = 3000 € ili 13 x više (usp. Izl 38,25s)
- Gospodar im predaje (παραδοουμι Mt 25,14.20.22)
  - δουλος na razini gospodara
  - Treći ne prihvaća
- Traži li gospodar povrat?
- Ne – koliko na kraju ima prvi sluga (v29)?
- 11 talenata
- ključ uspjeha, koja kvaliteta 4 put ?
- vjernost (4x v21.23)
- osobni rezultat (v21.23)
- χαρα – radost gospodareva = prijateljstvo

Ian Pollock, Talent, 2000, Galerija EICH

ferbt1_12_009

10

“Rasipni sin”

Dobri otac izlazi
ususet sinovima
Lk 15,11-32

ferbt1_12_009

11

Tekst u Lk 15,11-32

- Početak: “i reče” 15,11a – kome 15,1s
  - Τελωναι, αμαρτολοι 15,1
  - Φαρισαιοι, γραμματεις v2
  - Što? – παραβολη v3
- Kraj: kome govori u 16,1
- učenicima (16,1)
- O čemu pouka?
  - ευφραναι v23.24.29.32
  - Veseliti se
  - Grijeh
    - Sin: αμαρτανω (v19.21)
    - Otac: νεκρος, απολλυμι (v24.32)
- Podjela:
  - 15,1 uvod: Otac i sinovi
  - v2-24 Otac i mladi sin
  - v25-32 Otac i stariji sin

Bartolome Esteban MURILLO, Povratak izgubljenog sina, 1667.-70.

ferbt1_12_009

12

Otac i mlađi sin

- Inicijativa *mlađega* νεωτερος v12
- Otac pravedno dijeli: το επιβαλλον μέρος – dio koji pripada v12
- ne prijeći odlazak v13
- μακρον – daleka zemlja v13, vidi ga dok je bio daleko v20
- sućut v20 (kao Samaritanac 10,33; kao Isus nad mnoštvom Mk 6,34)
- Neverbalna komunikacija:
  - trk, zagrljaj, poljubac v20
- Otac preuzima inicijativu
  - υποδηματα v22
- Sin: “daj mi” v12
  - “nitko mu nije davao” v16

ferbt1_12_009

13

Otac i stariji sin

- αυτοις “im (njima)” v12 – podjela obojici
- εξερχομαι *izići* v28 – otac opet izlazi
  - παρακαλεω *obodriti* – prvi upućuje riječ
- Sluša sina v29s
  - Želio se provedeliti s prijateljima
  - “ovaj sin tvoj” (v30)
- Daje odgovor 31s
  - τεκνον (usp. Iv 13,33): “sinko”
  - Uvijek s ocem v31, nije sluga v29
  - Sve je njegovo v31, ne samo dio v12
    - I najamnici obiluju (v17)
  - αδελφος σου “Tvoj brat” v32
- Umjesto bijesa (v28), veselje i radost (v32)

ferbt1_12_009

14